

Kroki podjęte przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w obliczu pandemii COVID-19

W związku z trwającą pandemią COVID-19 Europejski Trybunał Obrachunkowy podjął niezbędne kroki, by w dalszym ciągu skutecznie sprawować funkcje kontroli publicznej w UE oraz terminowo opracowywać sprawozdania z kontroli, opinie i przeglądy – w zakresie, w jakim jest to możliwe w obecnych okolicznościach. Trybunał pragnie jednocześnie podziękować pracownikom służb, które ratują życie i są zaangażowane w walkę z pandemią w Luksemburgu, w UE, jak i na całym świecie. Trybunał wspiera politykę rządu Luksemburga w zakresie ochrony zdrowia publicznego. Dąży także do uchronienia swojego personelu przed skutkami obecnego kryzysu zdrowotnego i przedsięwziął środki zapobiegawcze, tak aby w możliwie największym stopniu ograniczyć ryzyko, na które narażeni są jego pracownicy i ich rodziny.

Komunikat prasowy

Luksemburg, 28 kwietnia 2020 r.

Unijnych wydatków na efektywność energetyczną budynków nie podporządkowuje się kryterium opłacalności inwestycji – stwierdzili kontrolerzy

Opłacalność nie jest czynnikiem decydującym o przyznawaniu funduszy publicznych na działania dotyczące efektywności energetycznej budynków mieszkalnych – stwierdzono w nowym sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Choć Komisja zapewniła lepsze wytyczne w tym zakresie, projekty finansowane ze środków UE wciąż nie są ukierunkowane na osiągnięcie możliwie jak największych oszczędności energii w przeliczeniu na jedno zainwestowane euro. Jak zauważają ponadto kontrolerzy, trudno określić, w jakim stopniu ogólne finansowanie z budżetu UE przyczynia się do osiągnięcia unijnych wartości docelowych dotyczących efektywności energetycznej.

Stojąc przed koniecznością łagodzenia skutków zmiany klimatu, przywódcy unijni zobowiązali się do ograniczenia szacowanego zużycia energii w państwach członkowskich UE o 20% do 2020 r. i o 32,5% do 2030 r. Na budynki przypada największa część zużycia energii i w związku z tym w tym sektorze można osiągnąć największe oszczędności. Efektywność energetyczna budynków odgrywa zatem kluczową rolę w osiągnięciu unijnych wartości docelowych dotyczących

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

oszczędności energii. Na okres 2014–2020 UE przyznała około 14 mld euro na poprawę efektywności energetycznej budynków, z czego 4,6 mld euro przeznaczono na budynki mieszkalne. Ponadto państwa członkowskie przewidziały środki w wysokości 5,4 mld euro w ramach krajowego współfinansowania modernizacji we wszystkich kategoriach budynków, z czego około 2 mld przeznaczono na budynki mieszkalne.

– Poprawa efektywności energetycznej budynków ma zasadnicze znaczenie dla wypełnienia unijnego zobowiązania dotyczącego zmniejszenia zużycia energii – **podkreślił João Figueiredo, członek Trybunału odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – W związku z tym środki unijne należy w pierwszej kolejności przyznawać na rzecz projektów, które zapewniają oszczędności energii i inne korzyści w opłacalny sposób.

Kontrolerzy zarzucili organom krajowym w państwach członkowskich, że nie przydziałały środków unijnych na rzecz projektów, które mają największy potencjał w zakresie uzyskiwania oszczędności energii. Przy ustanawianiu programów współfinansowanych z budżetu UE organy te nie zawsze przeprowadzały oceny początkowego zużycia energii, możliwych do osiągnięcia oszczędności energii i potrzeb inwestycyjnych. Ponadto nie ustanowiły one zachęt do przeprowadzania gruntownych renowacji, na przykład w postaci przyznawania wyższych stawek pomocy. Wręcz przeciwnie, jak zauważyli kontrolerzy, w większości przypadków przyznawano dotację w wysokości 100% kosztów niezależnie od oczekiwanych oszczędności energii. W konsekwencji w ramach niektórych projektów wykorzystywano środki UE do prostych prac modernizacyjnych (takich jak montaż oświetlenia LED), które mogłyby zostać zrealizowane również bez wsparcia z budżetu UE.

Organy krajowe w wielu wypadkach wymagają przedstawienia audytu energetycznego i świadectwa charakterystyki energetycznej do celów oceny inwestycji. Jak ustalili kontrolerzy, nie wykorzystują jednak tych danych do wyboru projektów. W większości przypadków dotacje przyznawano na zasadzie kolejności zgłoszeń, nie porównując kosztów i korzyści związanych z poszczególnymi projektami. Takie podejście zwiększa ryzyko, że finansowanie projektów będzie nadmierne w stosunku do potencjalnych oszczędności energii, w szczególności gdy nie wprowadzono żadnych pułapów kosztów w przeliczeniu na jednostkę zaoszczędzonej energii. Ponadto – jak stwierdzają w podsumowaniu kontrolerzy – ponieważ nie mierzy się opłacalności inwestycji, nie sposób stwierdzić, jak wiele energii zostanie zaoszczędzone dzięki przeznaczaniu planowanych 6,6 mld euro środków publicznych w okresie 2014–2020 na inwestycje w efektywność energetyczną w budynkach mieszkalnych.

W odniesieniu do następnej edycji programów w tej dziedzinie kontrolerzy przedstawili szereg zaleceń, które mają poprawić opłacalność unijnych wydatków w tym obszarze. Dotyczą one:

- planowania i ukierunkowania inwestycji;
- procedur wyboru projektów;
- monitorowania postępów w realizacji unijnych celów dotyczących efektywności energetycznej.

Informacje dla redaktorów

Kontrolerzy przeanalizowali programy finansowane ze środków UE realizowane w pięciu państwach członkowskich (Bułgaria, Czechy, Irlandia, Włochy i Litwa). Łącznie w ramach tych programów przeznaczono 2,9 mld euro na poprawę efektywności energetycznej budynków. Typowe projekty współfinansowane przez UE polegają na zakładaniu w budynkach dodatkowej

izolacji, energooszczędnych okien, systemów termoregulacji oraz na modernizacji systemów grzewczych.

Sprawozdanie specjalne nr 11/2020 pt. „Efektywność energetyczna budynków – należy położyć większy nacisk na opłacalność inwestycji” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. Kontrola ta stanowi kontynuację prac prowadzonych w ramach wcześniejszego sprawozdania specjalnego z 2012 r. pt. „[Opłacalność inwestycji w efektywność energetyczną realizowanych w ramach polityki spójności](#)”,

W styczniu bieżącego roku Trybunał Obrachunkowy opublikował sprawozdanie specjalne dotyczące [unijnych działań w zakresie ekoprojektu i etykietowania energetycznego](#).

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – E-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398 47502 / Tel. kom. (+352) 691 551 502